

Sprawozdanie z funkcjonowania zawodu położnej w województwie zachodniopomorskim

1. Informacje ogólne

Na obszarze województwa zachodniopomorskiego zlokalizowane są 32 szpitale oraz ponad 200 zakładów otwartej opieki zdrowotnej, w których pracują położne. Ogólna liczba położnych zarejestrowanych w Szczecińskiej Izbie Pielęgniarek i Położnych oraz w Koszalińskiej Izbie Pielęgniarek i Położnych na dzień 31.08.2008. wynosi 1345, ale czynnych zawodowo jest 1141. Nie ma zapotrzebowania na położne na rok 2009 bowiem, że aż 53 położne są bezrobotne. W roku 2008 nie było w naszym województwie żadnej absolwentki Wydziału Położnych, ale Pomorska Akademia Medyczna prowadzi kształcenie w tym kierunku. Egzamin z przygotowania zawodowego planowany jest na czerwiec 2009. Liczbę położnych pokazuje tabela I.

Tabela I. Liczba położnych w SIPiP i w KIPiP wg stanu na dzień 31.08.2008.

Lp.	ZAKRES DANYCH	OIPiP w Szczecinie				OIPiP w Koszalinie				RAZEM					
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007		
1.	Liczba wydanych praw wykonywania zawodu położnej wg stanu na dzień 31 grudnia	940	998	1010	1024	321	317	318	321	1261	1315	1328	1345		
2.	Liczba wydanych praw wykonywania zawodu położnej od dnia 01. stycznia do dnia 31. sierpnia następnego roku	36	6	7	6	2	-	1	2	38	6	8	8		
3.	Liczba członków OIPiP z prawem wykonywania zawodu położnej	976	985	933	1005	323	325	330	336	1299	1310	1323	1341		
4.	Liczba członków OIPiP z prawem wykonywania zawodu położnej – czynnych zawodowo	823	833	823	825	306	318	302	316	1129	1151	1125	1141		
5.	Liczba wydanych zezwoleń (od dnia 01.01. do dnia 31.08) na prowadzenie:	indywidualnej praktyki położnej	6	9	10	16	37	1	-	0	43	10	10	16	
		indywidualnej specjalistycznej praktyki położnej	1	4	-	0	12	13	-	0	13	17	-	0	
		grupowej praktyki położnych	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	
6.	Liczba bezrobotnych położnych zarejestrowanych w OIPiP	stan na dzień 31.08.		26	32	31	33	17	21	28	20	43	53	59	53
7.	Planowane odejścia na emeryturę w następnym roku	37	40	21	21	0	0	-	-	37	40	21	21		
8.	Liczba położnych, które odbyły przeszkolenie w danym roku po przerwie w wykonywaniu zawodu	3	6	7	2	1	0	0	0	4	6	7	2		

Liczba zaświadczeń wydanych położnym przez OIPiP potrzebnych do podjęcia pracy poza granicami kraju: 40.

Wykształcenie położnych

– mgr położnictwa	0
– mgr pielęgniarstwa	19
– mgr – ukończone inne kierunki studiów	42

– licencjat położnictwa	17
– specjalizacje w dziedzinie pielęgniarstwa	102
– specjalizacje w dziedzinach mające zastosowanie w ochronie zdrowia	21
– kursy kwalifikacyjne	151

W październiku 2008 roku Pomorska Akademia Medyczna rozpoczęła kształcenie położnych na studiach zawodowych licencjackich w systemie niestacjonarnym (tzw. studia pomostowe). Niestety uczelnia nie otrzymała dofinansowania do tych studiów ze środków unijnych. Naukę podjęło 17 położnych (na 30 miejsc).

Tylko 10,78% położnych czynnych zawodowo posiada specjalizacje (123 osoby). W grudniu odbył się państwowy egzamin na specjalizacji w dziedzinie pielęgniarstwa położniczego, który zdało 32 położne – 100% słuchaczek kursu. Aktualnie trwa specjalizacja dla położnych w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologicznego (27 osób). Termin zakończenia specjalizacji planowany jest na czerwiec 2010. Istnieje w dalszym ciągu duże zapotrzebowanie na specjalizację w dziedzinie pielęgniarstwa neonatologicznego.

Kursy kwalifikacyjne posiada 13,23 % położnych czynnych zawodowo (151 osób). Jak więc widać, wskaźnik posiadanych kursów powoli wzrasta, co oznacza, że coraz więcej położnych się doksztalca. Posiadane specjalizacje przez położne zobrazowano w tabeli II, a kursy kwalifikacyjne w tabeli III.

Tabela II. Posiadane specjalizacje przez położne na dzień 31.12.2008

Specjalizacja w dziedzinie:	Liczba położnych			
	2005	2006	2007	2008
medycyny społecznej	-	-	-	-
organizacji ochrony zdrowia	-	-	-	-
epidemiologii i higieny	2	2	2	-
organizacji i zarządzania	13	16	16	16
promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej	2	3	5	5
pielęgniarstwa anestezyjologicznego i intensywnej opieki	10	9	9	10
pielęgniarstwa operacyjnego	7	7	7	7
pielęgniarstwa onkologicznego	-	-	-	-
pielęgniarstwa epidemiologicznego	-	2	2	2
pielęgniarstwa środowiskowego / rodzinnego	3	2	4	4
opieki przed- i okołoporodowej	8	9	9	9
pielęgniarstwa położniczo-ginekologicznego	8	9	9	9
pielęgniarstwa położniczego	20	26	26	58
pielęgniarstwa ginekologicznego	-	-	-	-
pielęgniarstwa neonatologicznego	1	3	3	3
RAZEM	74	88	92	123
% położnych czynnych zawodowo posiadających specjalizacje	6,55%	7,65%	8,18%	10,78%

Tabela III. Posiadane kursy kwalifikacyjne przez położne na dzień 31.08.2008

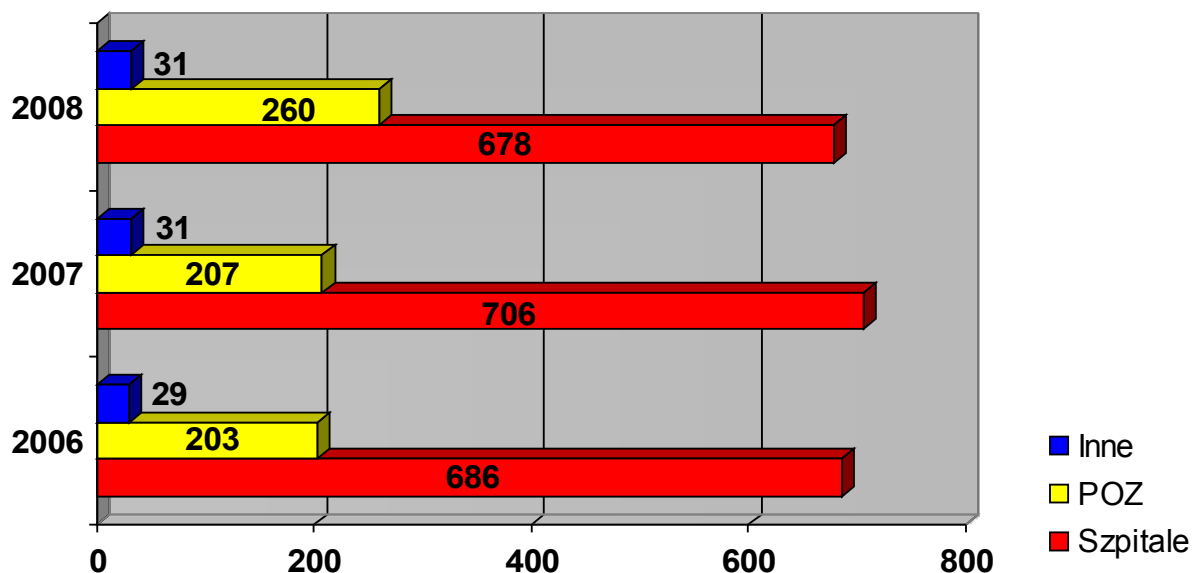
Kursy kwalifikacyjne w dziedzinie:	Liczba położnych			
	2005	2006	2007	2008
pielęgniarstwa neonatologicznego	3	3	3	3
pielęgniarstwa operacyjnego	32	39	48	48
pielęgniarstwa epidemiologicznego	1	1	1	1
organizacji i zarządzania	36	42	49	49
pielęgniarstwa rodzinnego	16	17	18	26
promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej	6	6	8	8
pielęgniarstwa anestetycznego i intensywnej opieki	18	17	17	16
RAZEM	112	125	144	151
% położnych czynnych zawodowo posiadających kursy kwalifikacyjne	9,92%	10,86%	12,8%	13,23%

Zatrudnienie położnych

Położne w województwie zachodniopomorskim zatrudnione są w:

- 24 szpitalach posiadających pion położniczo – ginekologiczny,
- 1 szpitalu posiadającym oddział ginekologiczny,
- 7 szpitalach nie posiadających pionu położniczo – ginekologicznego,
- POZ,
- Pomorskiej Akademii Medycznej,
- Szkole Policealnej Pracowników Służb Społecznych,
- Innych placówkach.

Miejsce zatrudnienia położnych przedstawia wykres 1.

Wykres 1. Miejsce zatrudnienia położnych

2. Stacjonarne zakłady opieki zdrowotnej na dzień 31.08.2008

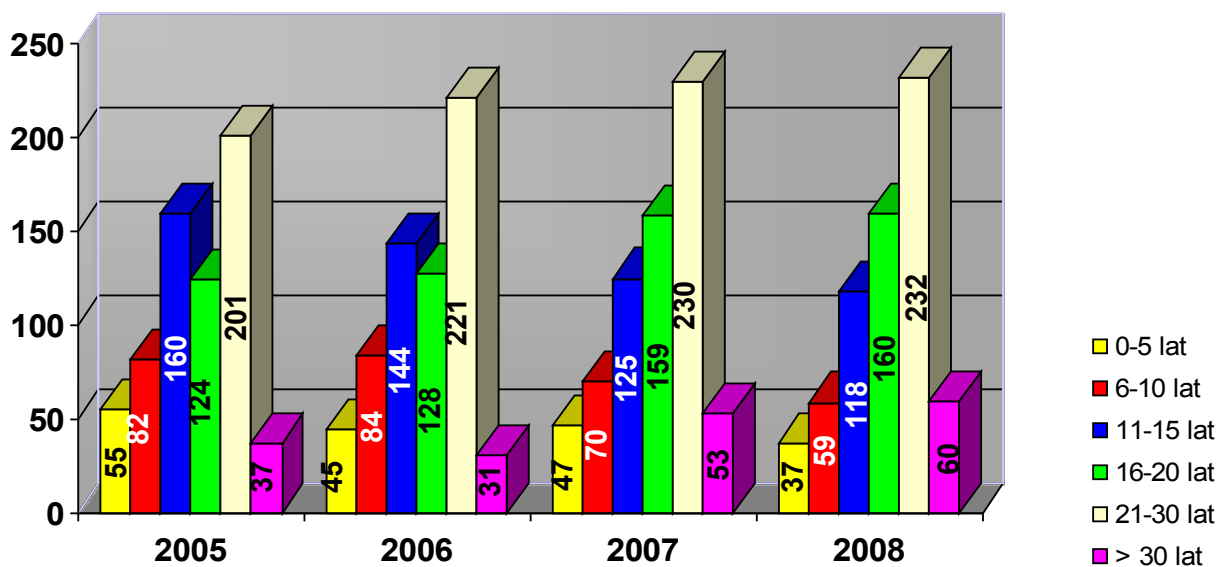
W stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej zatrudnionych jest 678 (w roku 2007: 706) położnych w tym w przychodniach przyszpitalnych – 27. Szczegółową strukturę zatrudnienia położnych przedstawiono w tabeli IV.

Tabela IV. Struktura zatrudnienia położnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej do 31.08.2008 roku

Oddział	Liczba	
	Położne	Pielęgniarki
Sala porodowa	157	-
Położniczy	94	-
Patologia ciąży	32	-
Noworodkowy	70	170
Ginekologia	103	18
Położniczo - noworodkowy	13	5
Położniczo – ginekologiczny	66	15
Izba przyjęć położniczo-ginekologiczna	38	11
Blok operacyjny położniczo-ginekologiczny	33	37
Poradnia K	27	2
Inne oddziały niepołożnicze	42	
Oddziałowe nie przypisane do oddziału	3	
RAZEM	678	258

Do 31.08.08 najwięcej położnych pracowało od 21 do 30 lat (232 osoby). Staż pracy od 16 – 20 lat ma aż 160 położnych. Bardzo mało jest położnych mających staż pracy do 10 lat – 96 osób.

Analiza stażu pracy zatrudnionych w szpitalu położnych na przestrzeni 4 ostatnich lat wykazuje stały wzrost liczby położnych pracujących powyżej 16 lat, natomiast malejącą liczbę pracujących do 15 lat. Świadczy to o „starzeniu” się zawodu w naszym województwie. Staż pracy położnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej przedstawiono na wykresie 2.

Wykres 2. Staż pracy położnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej

Organizacja i funkcjonowanie sal porodowych

1. Liczba sal porodowych: w województwie (ogółem) w 24 szpitalach jest 50 sal porodowych

W strukturach:

a) SP ZOZ- u	19
b) NZOZ-u	0
c) Szpitala Klinicznego	3
d) Szpitala Resortowego	2

Inne:

a) Izba Porodowa	0
b) Dom Narodzin	0

2. Liczba porodów w województwie (na dzień 01.09.2008r.): 11699, co daje wzrost o 4,7% w stosunku do poprzedniego roku.

3. Liczba cięć cesarskich:

- w roku 2007 przez 12 miesięcy – 5098, co stanowi 30,86%
- w roku 2008 przez 8 miesięcy – 3693, co stanowi 31,56%

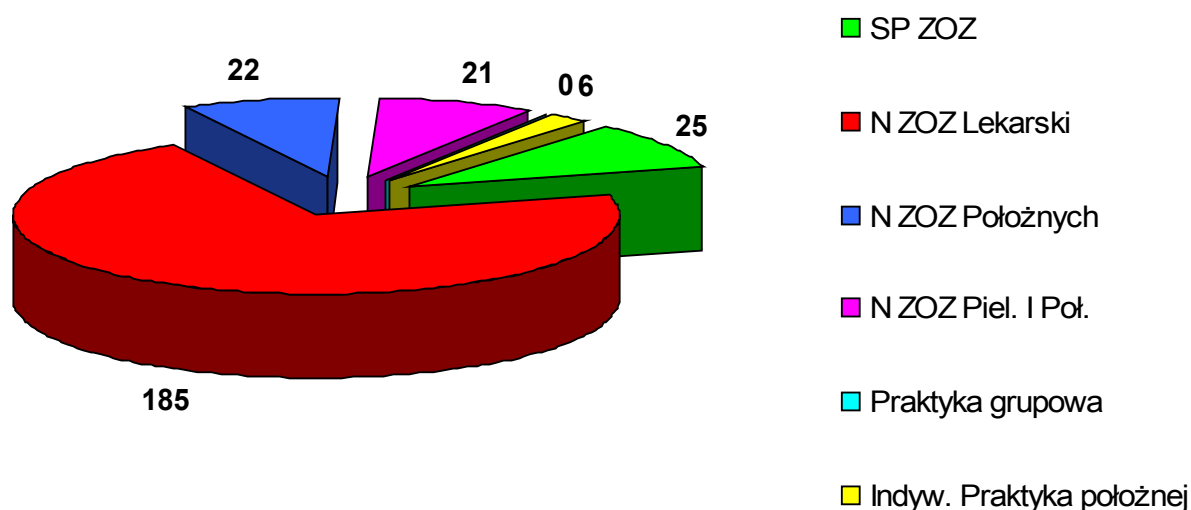
4. Samodzielność zawodowa położnych (wykonywanie świadczeń zgodnie z ustawowymi uprawnieniami i posiadanymi kompetencjami)

- a) bardzo duża – **w 6 szpitalach**
- b) duża – **w 14 szpitalach**
- c) dostateczna – **4 szpitalach**
- d) całkowity brak samodzielności – **brak**

Średnio położne określały samodzielność na ocenę 4,08.

3. Podstawowa opieka zdrowotna

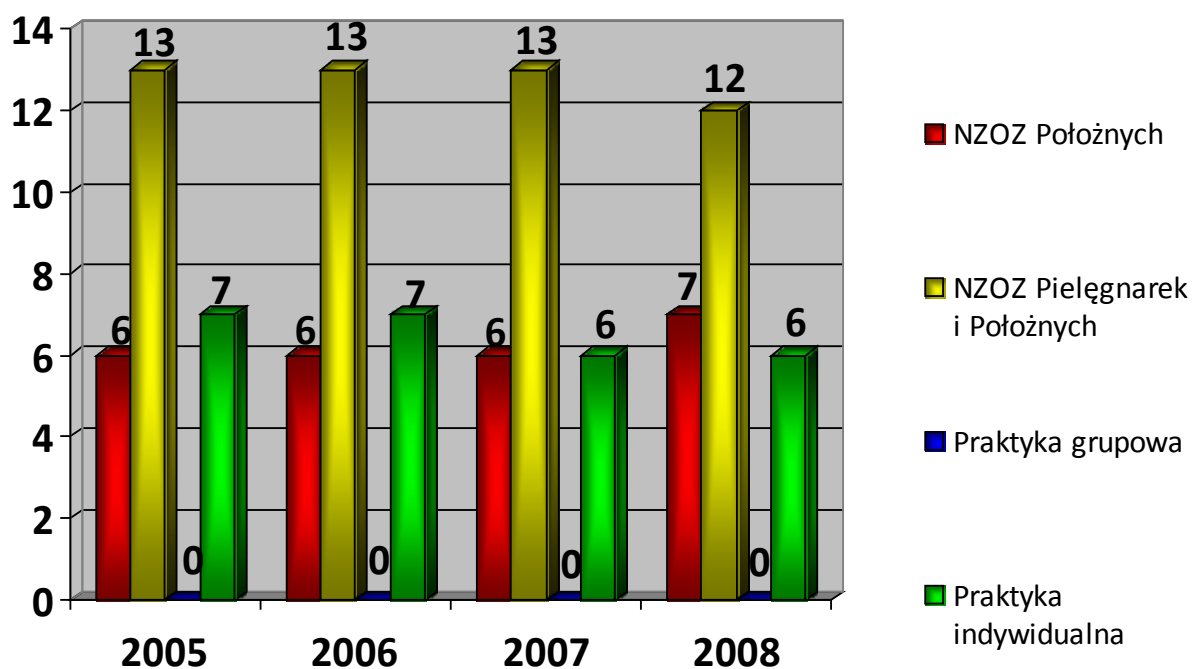
W podstawowej opiece zdrowotnej zatrudnionych jest 260 położnych obejmujących opieką 829 441 świadczeniobiorców na podstawie deklaracji. Tylko 6 położnych posiada praktykę indywidualną i nikt grupowej. Strukturę liczby zatrudnienia położnych rodzinnych przedstawia wykres 3. (na dzień 31.12.2008).

Wykres 3. Struktura liczby zatrudnienia położnych rodzinnych w POZ*

Liczba zawartych umów bezpośrednio z położnymi POZ przez Zachodniopomorski Oddział Wojewódzki NFZ jest bardzo niska – tylko 25 do 31.08.08 (w roku 2005 – 26, 2006 –

26, 2007 – 25). Pozostałe położne rodzinne pracują na „podkontraktach”. Strukturę liczby bezpośrednich umów położnych z ZOW NFZ przedstawia wykres 4.

Wykres 4. Struktura liczby bezpośrednich umów położnych z ZOW NFZ¹

4. Wnioski

1. W związku z niepokojącym „starzeniem” się zawodu położnej należy podjąć intensywniejsze działania do zachęcania absolwentów szkół średnich do podejmowania nauki w tym zawodzie.
2. W dalszym ciągu niezadowalająca jest liczba położnych posiadających kursy specjalizacyjne i kwalifikacyjne, dlatego stale powinny one dążyć do podnoszenia swoich kwalifikacji.
3. Należy dążyć do uruchomienia większej liczby kursów specjalizacyjnych, specjalistycznych i kwalifikacyjnych dla położnych.
4. Konieczne jest dalsze zachęcanie pielęgniarek i położnych POZ do zawierania bezpośrednich umów z ZOW NFZ.

Bardzo dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do powstania tego sprawozdania: Dyrektorom, Pielęgniarkom Naczelnym i Przełożonym szpitali województwa Zachodniopomorskiego, Szczecińskiej Izbie Pielęgniarek i Położnych, Koszalińskiej Izbie Pielęgniarek i Położnych, Narodowemu Funduszowi Zdrowia oraz Zachodniopomorskiemu Centrum Organizacji i Promocji Zdrowia.

¹ Źródło: opracowania własne ZOW NFZ